

ŽEMYNA - žemės derlumo deivė

Tai augalų vešėjimo, žemės derlumo deivė; žemės maitintojos personifikacija. Viena pagrindinių žemdirbiškojo etnosio dievybių. Istoriografiniuose šaltiniuose užfiksuota ir maldų deivė, pavyzdžiui: „Žemynėle, žiedkele, pakylėk mūsų rankų darbus!“ Žemyna minima XVI – XVII a. rašytojų, sakant, kad jos garbei būdavo skiriama daug apeigų, kurių metu puotaujama, geriamas apeiginis alus. Netgi per šermenis Žemynai numetami trys kšneliai duonos ir trys kšneliai mėsos, nulejama tiek pat šaukštų viralo, linkint, kad deivė ir anapusiniame pasaulyje būtų maloninga. Žemyna minima ir užkalbėjimų nuo gyvatės įkirtimo formulėse. Papročiai draudžia mušti žemę; jos „atsiprašoma“, išvarius pirmąją pavasarinę vagą. Brandinančios derlių žemės simbolis tautodailėje – užstrichuotas rombas. Žemynos šventė, tikėtina, bus buvę pavasario sambariai, kurių papročiai vėliau perėjo į Šeštines.

